

спостереження за особою, місцем або реччю, дана негласна слідча (розшукова) дія може стати ефективним інструментом протидії злочинності та сприятиме вирішенню завдань кримінального судочинства.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.1(477)

Сергій Сергійович ЦИРКУЛЕНКО,

слухач магістратури групи Ф1-101м ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету № 1 ХНУВС
кандидат юридичних наук Кочура О.О.*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИМИ ПРИГОДАМИ

Актуальним питанням сучасної України є підвищення безпеки дорожнього руху. Так, відповідно до статистичних даних МВС України щорічно у дорожньо-транспортних пригодах на дорогах України гинуть тисячі людей, і десятки тисяч отримують тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості. На жаль, Україна займає лідируючі позиції серед держав за рівнем аварійності на дорогах. Тому вирішення питання забезпечення безпеки дорожнього руху є вкрай актуальним та своєчасним для України. Кримінальні правопорушення пов'язані з дорожньо-транспортними пригодами (далі – ДТП) належать до підслідності органів досудового розслідування Національної поліції України. Слідчий органу досудового розслідування Національної поліції України є службовою особою, уповноваженим в межах компетенції, передбачених чинним КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень. Крім, чинного КПК України, права та обов'язки слідчого закріплені в низці інших чинних нормативно правових актах, зокрема, Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 та у наказі МВС України від 06.07. 2015 № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України», наказі МВС України від 07.07.2017 № 575 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні». Відповідно до Наказів у слідчих органах територіальних підрозділів призначаються слідчі які спеціалізуються на розслідуванні ДТП. На місце ДТП, унаслідок якої спричинено середньої тяжкості чи тяжкі тілесні ушкодження або загибель людей, для проведення огляду направляється слідчий інспектор-криміналіст, працівники уповноваженого підрозділу Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. На місці пригоди слідчий доручає інспектору-криміналісту проведення орієнтувального і оглядового фотографування та відеозапису на місці пригоди, а в разі необхідності – вилучення слідів кримінального правопорушення. За участю працівників уповноважених підрозділів Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та представників дорожніх і комунальних організацій він визначає на місці пригоди стан дорожнього покриття, погодні умови, видимість елементів дороги та конкретної перешкоди, наявність дорожніх умов, які могли стати супутньою або безпосередньою причиною вчинення ДТП; результати виявлення незадовільних дорожніх, погодних або інших умов, що могли стати супутньою або безпосередньою причиною вчинення ДТП; наявні порушення вимог, правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, фіксуються в протоколі огляду місця події, а також оформлюються спільним з представником власника дороги актом у разі виявлення недоліків в утриманні вулиць, доріг, залізничних переїздів або інших дорожніх споруд, що пов'язані з причинами ДТП. Крім цього, він проводить огляд транспортних засобів на місці пригоди за участю інспектора-криміналіста та відповідного спеціаліста, зокрема для визначення їх технічного стану. Також слідчий повинен прийняти рішення про тимчасове затримання і доставляння транспортних засобів для зберігання на спеціальні майданчики чи стоянки; за відсутності заяви про добровільне надання транспортного засобу як речового доказу не пізніше наступного робочого дня за погодженням з прокурором звертається до слідчого судді з клопотанням про арешт транспортного засобу або тимчасовий доступ до транспортного засобу відповідно до чинного КПК України.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.102(477)

Юлія Сергіївна ЛІПЕРТ,

курсант групи Ф1-302 ХНУВС

*Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету № 1 ХНУВС
кандидат юридичних наук Романюк В. В.*

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО З ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

Проблема взаємодії слідчого з оперативним працівником і сьогодні залишається актуальною, оскільки безпосередньо пов'язана із завданням посилення ефективності боротьби зі злочинністю, зниженням криміногенної ситуації в державі та розслідуванням кримінальних правопорушень.

Чинний КПК України, як і попередній не містить визначення терміну «взаємодія», в той же час він застосовується в інших законах, наприклад, Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» (п. 5 ст. 7). Відповідно до тлумачного словника, термін «взаємодія» означає взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погодження дій між ким-небудь. В юридичній літературі взаємодія слідчого та оперативного підрозділу розуміється як співпраця невідпорядкованих один

одному органів, яка будується за принципом керівної ролі слідчого, з метою виконання доручень останнього. Мета взаємодії закріплена у ст. 2 КПК України, це вирішення завдань кримінального провадження.

Під час знаходження на практиці у СВ Костянтинівського ВП Бахмутського ВП ГУНП в Донецькій області, я маю можливість безпосередньо спостерігати взаємодію слідчого з оперативним працівником, звернула увагу на те, що в багатьох випадках, слідчий намагається переказати свої обов'язки на оперативного працівника, у той же час оперативний працівник зазіхає на процесуальну самостійність слідчого. Наприклад: оперативні працівники замість відповіді на доручення слідчого пишуть відписки про неможливість виконання даного завдання не виходячи з кабінету.

На жаль, вимоги, встановлені законодавством щодо взаємодії слідчих з оперативними підрозділами носять ідеальний, а не матеріальний характер, відповідно, у повному обсязі на практиці вони не виконуються.

На наш погляд існує декілька варіантів вирішення даної проблеми. По-перше, необхідно лише правильно організувати взаємодію, тобто чітко розмежувати функції та обов'язки кожної зі сторін, тому що слідчий та оперативний працівник під час взаємодії створюють один єдиний «механізм», завдяки чому й досягається швидкість, повнота й неупередженість розслідування кримінальних правопорушень.

По-друге, для забезпечення більш продуктивної взаємодії між зазначеними підрозділами, потрібно встановити певну відповідальність (санкції), яку будуть нести кожен з працівників, за неналежне виконання покладених на них повноважень.

По-третє, як альтернативний варіант – регулярні оперативні наради, де слідчі разом з оперативними працівниками будуть узгоджувати спільні плани щодо подальшого розслідування кримінальних правопорушень, завдяки чому, проблеми психологічного протиріччя між підрозділами мають зменшитися, а результативність навпаки повинна підвищитися.

Підводячи підсумок вищезазначеного відзначимо, що якщо кожен з підрозділів перестане являти собою окремий орган, а, навпаки, стануть одним єдиним механізмом під час взаємодії, ефективність розслідування кримінальних правопорушень однозначно зросте.

Одержано 17.04.2018

ПРЕДСТАВНИКИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

УДК 343.13

Вікторія Віталіївна ШЕВЧЕНКО,

курсант групи КП-644 Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального процесу ДДУВС Бойко О. П.

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СЛІДЧИМ ПОВНОВАЖЕНЬ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Слідчий – це службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбачених КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень (п. 17 ч. 1 ст. 3 КПК України).

Слідчий наділений певним переліком повноважень, зазначених у КПК України. Основні повноваження закріплені саме у ст. 40 «Слідчий органу досудового розслідування», інші повноваження визначені в окремих статтях (наприклад ст. 311 КПК України наділяє слідчого правом оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність прокурора). Одним з таких повноважень до прийняття ЗУ «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» № 2147-VIII від 03.10.2017 було право слідчих самостійно призначати експертизу.

Зараз же процедура проведення експертизи була змінена та слідчих позбавлено цього права. Зокрема, за новою редакцією: «Експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертом, за дорученням слідчого судді чи суду, наданим за клопотанням сторони кримінального провадження або, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання. Не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права».

Тобто раніше процедура виглядала так: слідчий самостійно призначав експертизу шляхом винесення постанови. За новою редакцією слідчий зобов'язаний звертатися з клопотанням до слідчого судді чи суду, і тільки після винесення ухвали.

З цього можна зробити такий висновок, процедура призначення експертизи стала складнішою та час на її призначення збільшився, що не зовсім відповідає завданню кримінального провадження – забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду (ст. 2 КПК України). Це завдання означає те, що кримінальний процес повинен здійснюватися швидко та при цьому повинні бути розглянуті всі обставини та докази, що мають значення для вирішення конкретної справи, а також неупереджено розглянути всі обставини, тобто слідчий, прокурор, суд повинні об'єктивно виявляти та оцінювати їх. Саме завданню швидкого розслідування не відповідає теперішня процедура призначення експертизи.

Через те, що був змінений процесуальний порядок призначення експертизи, кримінальні провадження у яких потрібно провести експертизу будуть подовжені у часі, що призведе до перевантаження слідчих та слідчих суддів.

На нашу думку для вирішення вказаної проблеми необхідно залишити стару редакцію КПК України, яка надавала право призначати експертизу слідчому.

Одержано 17.04.2018

